

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Inzet secundaire brandstoffen in
de kolengestookte elektriciteitscentrale
Hemweg 8 te Amsterdam en
de aanvulling daarop

14 november 2003

ISBN 90-421-1223-9
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLING.....	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting op het oordeel.....	3
2.2.1 Worst case scenario.....	3
2.2.2 Jaargemiddelde elektrisch rendement.....	3
2.2.3 Geur.....	4
3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN ...	4

1. INLEIDING

Reliant Energy Power Generation Benelux N.V. (REPGB) heeft het voornemen om in haar kolengestookte elektriciteitscentrale Hemweg 8 gelegen aan de Petroleumhaven 1 te Amsterdam nieuwe installaties te realiseren voor het inzetten van secundaire brandstoffen voor het opwekken van elektriciteit. Voor het uitvoeren van dit voornemen zijn vergunningen nodig op grond van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo). Bevoegde instanties zijn het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (coördinerend) en de directie Noord-Holland van Rijkswaterstaat.

Per brief van 12 maart 2003¹ heeft de provincie Noord-Holland de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 11 september 2003 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴ die de provincie Noord-Holland in kopie heeft doorgestuurd. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven, of belangrijke onjuistheden bevat die ter voorkoming van misverstanden weerlegd dienen te worden.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁵, zoals vastgesteld in november 2001;
- op eventuele onjuistheden⁶;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁷.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluiten over het bijstoken van secundaire brandstoffen. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.10.

het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Tijdens de toetsing heeft op 6 oktober 2003 een gesprek plaats gevonden tussen de Commissie het bevoegde gezag en de initiatiefnemer. Daar heeft de Commissie kenbaar gemaakt dat het MER naar haar oordeel op een aantal onderdelen onvolledig is en/of geen juist beeld geeft. Naar aanleiding daarvan heeft het bevoegde gezag de Commissie verzocht de advisering op te schorten om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen om een aanvulling op het MER te maken. De aanvulling heeft niet ter visie gelegen. Daarom is in dit advies inspraak over de aanvulling niet beschouwd. De Commissie adviseert de aanvulling bij de vergunning ter visie te leggen.

Dit advies van de Commissie bevat het oordeel over het MER inclusief de aanvulling⁸.

2. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLING

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat in het MER en de aanvulling tezamen de **essentiële informatie aanwezig** is.

De Commissie signaleerde bij toetsing van het MER aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen een aantal tekortkomingen, die zij essentieel achtte voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. Daarom adviseerde de Commissie om een aanvulling op het MER op te stellen voordat het besluit wordt genomen. De tekortkomingen betroffen:

- onduidelijkheid ten aanzien van de benoeming en bijbehorende effecten van het worst case scenario;
- onduidelijkheid ten aanzien van het jaargemiddelde rendement en het aan secundaire brandstoffen toe te rekenen rendement;
- het aspect geur.

Paragraaf 2.2 geeft per onderdeel een toelichting op dit algemeen oordeel door allereerst aan te geven welke informatie in het MER ontbrak, vervolgens te beschrijven welke informatie de aanvulling geeft en af te sluiten met een conclusie met, waar relevant, een aanbeveling.

⁸ Deze aanvulling omvat:
Aanvulling op MER: Secundaire brandstoffen in kolencentrale Hemweg 8 te Amsterdam:

- Te realiseren rendementen, 4 november 2003.
- Worst Case Scenario, 4 november 2003.
- Geur, concept 24 oktober 2003.
- Te realiseren rendementen.
- Worst case scenario, concept 24 oktober 2003.

2.2 Toelichting op het oordeel

2.2.1 **Worst case scenario**

In het MER⁹ wordt aangegeven dat er geen definitieve keuze gemaakt kan worden ten aanzien van de samenstelling van een te realiseren secundaire brandstoffenpakket. Vervolgens wordt in het MER gesteld dat vanwege deze onzekerheid wordt uitgegaan van drie fictieve pakketten secundaire brandstoffen die in de drie verschillende installaties zullen worden verstoekt. Hiermee kan iedere praktische variant worden beoordeeld.

Tevens wordt in het MER¹⁰ aangegeven dat de berekende waarden van de effecten van de gemiddelde samenstelling van de brandstoffen niet als maximaal te vergunnen waarden mogen worden gelezen. Met andere woorden opvulling tot de BVA (Besluit Verbranden Afval) waarden moet mogelijk zijn.

Dit betekende dat voor de werkelijke situatie onduidelijk bleef of men nu moet uitgaan van één van de drie mengpakketten als zijnde representatief of van een worst-case mengpakket dat opvult tot de BVA waarden. Daarbij was het onduidelijk of in zo'n worst-case pakket sommige milieueffecten (zoals emissiewaarden) onevenredig hoog zullen zijn.

Op basis van voorgaande concludeerde de Commissie dat de initiatiefnemer geen eenduidig uitgangspunt presenteerde voor de bepaling van de te verwachten milieueffecten.

↓ In de aanvulling op het MER van 4 november 2003 "Worst Case Scenario" is aangegeven wanneer de worst case scenario kan optreden, namelijk:

- bij variaties in het kolenpakket;
- bij variaties in het pakket secundaire brandstoffen.

In de aanvulling wordt aangegeven dat een zekerheid over het ooit optreden van de "worst case situatie" aangaande kwaliteit van de kolen alsmede kwaliteit en kwantiteit van secundaire brandstoffen niet valt te geven. Verder is in de aanvulling¹¹ bij de diverse situaties de bepalende conditie aangegeven wanneer de worst-case c.q. de maximale vracht optreedt. Ook is aangegeven, dat de in de aanvulling gepresenteerde vrachten zouden kunnen worden opgenomen als streefwaarden in de vergunning.

De aanvulling geeft voor de besluitvorming thans voldoende inzicht in de te verwachten emissies en de bepalende condities hiervoor .

2.2.2 **Jaargemiddelde elektrisch rendement**

De aanname voor het elektrisch rendement van bijstoken van biomassa in de kolencentrale in tabel 4.1.3 lijkt te optimistisch te worden voorgesteld. Het is bekend dat er bij bijstoken van biomassa door hogere rookgasdebieten, vochtgehalten en lagere vlamtemperatuur ook hogere rookgasverliezen optreden waardoor het ketelrendement, afhankelijk van het type biomassa, enkele procenten lager ligt dan voor het deel kolen. Daardoor ligt ook het elektrisch rendement voor het biomassadeel 1 à 2 % lager dan voor kolen, dus van ca. 42% voor kolen naar 40 % voor biomassa. Inclusief de in het MER reeds veronderstelde energieverbruik voor voorbehandeling en transport komt het elektrisch rendement voor het biomassadeel uit op ca. 39% netto.

⁹ Zie blz. 4.17.

¹⁰ Zie blz. 1.2.

¹¹ In paragraaf 3.

Een te hoge aanname voor het elektrisch rendement voor het biomassadeel leidt tot een te lage aanname voor de input aan secundaire brandstoffen welke nodig is om de gewenste CO₂-emissiereductie te bereiken en daarmee te lage emissievrachten ten gevolge van de secundaire brandstoffen.

In werkelijkheid leidt het lager omzettingsrendement voor biomassa ertoe dat de vermeden CO₂-uitstoot met een vaste hoeveelheid bij te stoken secundaire brandstof lager is dan verwacht (hoofddoel van het initiatief). Om echter dezelfde elektriciteitsproductie te behouden zou er dus meer moeten worden bijgestookt om dezelfde hoeveelheid kolen en CO₂ te vermijden. Dit leidt weer tot een toename van de milieueffecten van het initiatief.

In het MER wordt niet duidelijk of met bovenstaande effecten is rekening gehouden. Uit het informele overleg (zie boven) is gebleken dat in het MER verschillende uitgangspunten zijn gehanteerd bij de vermelde rendementen van de centrale voor kolen en biomassa. Het is voor beide typen brandstoffen niet duidelijk of het gaat om ontwerp-, jaar- of momentane rendementen. Daardoor is het goed vergelijken niet mogelijk.

↓ Alhoewel de aanvulling geen absolute grenzen weergeeft voor het netto haalbare conversierendement voor het biogene deel in de brandstof, maakt het wel in voldoende mate aannemelijk dat de verlaging van het ketelrendement volledig kan worden gecompenseerd door energiebesparingen elders in de installatie. Daarmee wordt tevens aannemelijk gemaakt dat het in het MER gestelde rendement van de centrale voor het biomassadeel juist is.

2.2.3

Geur

In de richtlijnen is een kwantitatieve beschrijving van de geuremissie gevraagd. Dit is niet gebeurd. Met name bij de opslag en verwerking van pluimveemest, organische natte fractie, SRF en bepaalde biomassa zou sprake kunnen zijn van een significante geuremissie. Dit zelfde geldt ook voor de emissie van de vent bij opstarten van de vergasser en eventuele storingen en calamiteiten.

↓ De aanvulling heeft voldoende inzicht verschaft in de verspreidingsberekeningen en de emissies ten gevolge van incidenten.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen.

In het MER wordt niet duidelijk omschreven hoe men bij de logistiek onderscheid zal maken tussen de verschillende houtstromen dan wel brandstofstromen. In de praktijk zijn houtstromen heel moeilijk uit elkaar te halen. In de ontvangst/opslaghallen kunnen nog diverse stromen worden opgemengd. Er zou het risico kunnen ontstaan, dat brandstoffen worden verstoekt in de vergasser of rechtstreeks via de kolenbrander, terwijl deze moeten worden verstoekt in de wervelbedketel.

‡ Bij de verdere besluitvorming (in de milieuvergunning) adviseert de Commissie hier conform het gestelde in het Landelijk afvalbeheerplan 2002 - 2012 aandacht aan worden besteed¹².

Afvalverwerkende bedrijven, (waar REPGB straks ook toe gaan behoren) dienen een adequaat acceptatie- en verwerkingsbeleid (A&V)beleid op te nemen in hun aanvragen. Daarin wordt aangegeven op welke wijze acceptatie en verwerking plaatsvindt op basis van een indeling van afvalstoffen in hoog, matig of laag risico bij acceptatie. Voorts dienen de bedrijven in hun aanvraag acceptatie en verwerking vast te leggen in toereikende procedures met betrekking tot administratieve organisatie en interne controle (AO/IC).

Daarnaast is het onduidelijk in hoeverre verschillende milieueffecten en de minimalisatieverplichting voor Zeer Ernstige Zorgstoffen worden meegewogen bij de keuze van inzet van secundaire brandstoffen per verwerkingsinstallatie, afgezien van het voldoen aan de BVA. De Commissie adviseert om apart te beschrijven aan welke voorwaarden te accepteren brandstoffen in de praktijk zullen moeten voldoen.

‡ De Commissie adviseert om het bovenstaande duidelijk te maken in de vergunningverlening.

‡ De Commissie adviseert bij de vergunningverlening de gefaseerde uitvoering van het project en de bijbehorende mix van secundaire brandstoffen c.q. brandstofpakketten vast te leggen.

Effecten bij voorbewerking elders zoals bijvoorbeeld brandstoffen voor voorbewerking of droging, stank (bij voordrogen pluimveemest, trockenstabilat) en emissie naar lucht, afkomstig van de productie van houtskool en pyrolyseolie blijven in het MER onbesproken. In de richtlijnen is hier in het kader van de acceptatiecriteria om gevraagd¹³.

‡ De Commissie adviseert bevoegd gezag de initiatiefnemer in haar acceptatiebeleid de mogelijkheden ten aanzien van criteria voor voorbewerking elders nader uit te werken.

¹² Zie ook toelichting sectorplannen van het LAP, paragraaf *Algemene bepalingen bij vergunningverlening*, bladzijde 8 en 9 *Acceptatie en bewerking, waar staat vermeld*.

¹³ Zie § 4.12.